

תת"ע 2619/10/12 - מדינת ישראל נגד אוראל מיכאל חגואל

בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה

תת"ע 2619-10-12 מדינת ישראל נ' חגואל
תיק חיצוני: 51200689399

בפני	כבוד השופטת רות רז
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	אוראל מיכאל חגואל

החלטה

לפני בקשה לפסיקת פיצויים.

תנאי סף לפסיקת הוצאות הוא כי הנאשם זוכה.

בית המשפט רשאי לפסוק פיצויים לפי סעיף 80 לחוק העונשין מכוח שתי עילות: האחת - אם ראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה והשנייה - אם ראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת.

לפי העילה הראשונה יש לבחון האם היה סיכוי סביר להרשעה בעת שהוגש כתב האישום. הדגש הוא על שקול דעת המאשימה, האם יכול היה התובע לגלות פגמים שנפלו בחקירה לפני שהוחלט על הגשת כתב אישום או רק לאחר שמיעת העדים בבית המשפט. לפי העילה השנייה יש לבית המשפט שיקול דעת נרחב והדגש הוא על מחדלי חקירה כאשר יש לבחון גם האם המחדלים נעוצים בזדון או ברשלנות.

התיק שלפני נפתח בתאריך 18.10.12 עת הוגש לבית המשפט מסמך ידני שכותרתו: " הזמנה לדין וכתב אישום " המייחס לנאשם עבירה של נהיגה בשכרות בכך שסירב לתת דגימת אוויר נשוף, עבירה מתאריך 1.9.12. המסמך אינו נושא חתימת תובע.

בדיון שהתקיים בתאריך 18.10.12 טען התובע כי אין בידיו תיק. הנאשם כפר בביצוע העבירה והעלה טענות לעניין עיון בחומר חקירה. ניתנה החלטת בית המשפט כי על התביעה להעביר לנאשם רשימת ראיות ולהעמיד לעיונו את כל חומר הראיות.

בדין מתאריך 11.11.12 העלה התובע טענה כי לנאשם גם תיק פלילי והודיע כי תוכן רשימת ראיות ותיבדק טענת הנאשם בדבר קיומו של חומר ראיות נוסף.

באותו דיון עתר הנאשם להשתתף הוצאות וטען: "זו פעם שנייה אנו מתייצבים בגלל שלא ממלאים החלטות של בית המשפט".

מועד הדיון נדחה לשמיעת הוכחות ליום 30.12.12 והתביעה התחייבה לפעול לפי ההחלטה מיום 18.10.12. כן נקבע מועד תזכורת ליום 21.11.12.

קבעתי כי באשר לעתירה לפסיקת הוצאות, אתן החלטתי בסיום הדיון בתיק.

התביעה הגיש בקשה לתיקון כתב אישום וטענה כי כתב האישום הוגש במזכירות בעקבות התייצבות הנאשם בבית המשפט מבלי שנחתם על ידי תובע ומבלי שתובע בדק את חומר הראיות. נעתרתי לבקשה והוגש כתב אישום מתוקן המייחס לנאשם עבירה של נהיגה בשכרות שלא מכוח סירוב ותוקנה רשימת עדי התביעה.

בשל הגשת כתב האישום המתוקן נדחה מועד שמיעת ההוכחות ליום 25.2.12.

הנאשם הגיש בקשה לזכותו מעבירה של סירוב לבדיקת שכרות ובקשתו נדחתה בשל העובדה כי עומד נגדו כתב אישום מתוקן, החלטה מיום 3.12.12.

הוגשה על ידי הנאשם בקשה לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק בה פירט את השתלשלות התנהגותה של התביעה החל מהליכי פסילה מנהלית והשבתת הרכב, חקירת נאשם והשלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום ותיקון כתב אישום, פעולות שפגעו בהגנת הנאשם.

בתגובתה טענה התביעה כי לאחר שנמסרה לו הזמנה לדין התבקש הנאשם שלא להתייצב בבית המשפט במועד הנקוב משום שהתביעה מבקשת לבדוק את חומר הראיות טרם הגשת כתב אישום וכי התביעה לא אישרה פתיחת התיק בבית המשפט. לדבריה לא פעל הנאשם בתום לב.

הוגשו בקשות נוספות של הנאשם לעיון בחומר ראיות ושל התביעה לתיקון רשימת עדי התביעה.

בדין שהתקיים בתאריך 25.2.13, נשמעו טענות הצדדים בבקשות לביטול כתב אישום מחמת הגנה מן הצדק, תיקון כתב האישום ועיון בחומר ראיות נוסף.

בשלב זה הועלתה על ידי הנאשם טענה כי הוא השיב רק לכתב האישום המקורי ולא לכתב האישום המתוקן וביקש להשיב במועד הדין לכתב האישום. לאחר הפסקה הודיעה המאשימה: " בטרם ישיב ב"כ הנאשם לכתב האישום המאשימה חוזרת על עמדתה שתיק התעבורה מלכתחילה הוגש כמחטף שהוגש על ידי ב"כ הנאשם. המאשימה חוזרת מכתב האישום לאור העובדה כי התיק צריך להתנהל בהליך הפלילי ואין מקום שהעדים ישמעו פעמיים. לפיכך, כאמור, טרם ישיב ב"כ הנאשם לכתב האישום המתוקן המאשימה מבקשת לחזור בה מכתב האישום ".

הנאשם התנגד וטען כי יש לזכותו כדי שהתביעה לא תוכל להגיש כתב אישום נוסף.

המאשימה הצהירה לפרוטוקול כי לא יוגש מחדש כתב אישום נגד הנאשם בגין כל סעיף הקשור לנהיגה בשכרות בקשר לאירוע נשוא כתב האישום. הנאשם הודיע כי שומר על זכותו לזיכוי.

בסיום הדיון ניתנה החלטתי לפיה בוטל כתב האישום המתוקן ולמען הזהירות גם כתב האישום המקורי.

בסיום הדיון לא חזר הנאשם על בקשתו לפסיקת הוצאות, לא טען לפסיקת הוצאות בנימוקים נוספים על בקשתו המקורית ומחמת טעות לא ניתנה החלטתי בבקשה הראשונית.

בתאריך 3.7.16 הגיש הנאשם בקשה לפסיקת הוצאות בה טען כי התנהלות המאשימה לאורך כל ההליך גרמה עיניו דין לנאשם והליך הסרק שהתנהל נגדו פגע בזכויותיו היסודיות ביותר ולהוצאות מיותרות.

בהחלטה מיום 7.8.13 דחיתי את הבקשה בנימוק של שיהיו בהגשתה מאחר וההליך הסתיים עוד בשנת 2013 ולאחר שהוסבה תשומת לבי להחלטה מיום 11.11.12 לפיה החלטה בעניין בקשה לפסיקת הוצאות תינתן בסיום ההליך, התבקשה תגובת המאשימה.

המאשימה טענה כי מאז ביקש הנאשם לראשונה השתתף הוצאות הוא זנח בקשתו והגישה שוב רק כעת. עוד טענה כי חזרתה מאישום טרם מענה הנאשם לכתב האישום המתוקן מלמדת על כך שהמאשימה בדקה עמדתה והחליטה לחזור מאישום עוד טרם השיב הנאשם.

הנאשם מסר תגובתו וטען כי לכל אורך ההליך התביעה התעלמה מהחלטות שיפוטיות, לא חזרה בה מכתב האישום בהזדמנות הראשונה, ניהלה משפט סרק וסרבלה את ההליך בבקשות חוזרות לתיקון כתב האישום תוך פגיעה בזכויות הנאשם למשפט הוגן ולקבלת חומר חקירה מלא. לטענתו, עוד בדיון בו ביקשה התביעה לחזור בה מכתב האישום, היא ביקשה קודם לכן לתקן את כתב האישום ולהוסיף עדי התביעה ועמדה על ניהול התיק. המאשימה ניצלה מצב שנוצר בבית המשפט כדי למנוע זיכוי של הנאשם. לטענתו נגרמו לו הוצאות רבות וכן טרחה רבה והוא נאלץ להתייצב בבית המשפט עם בא כוחו למספר רב של דיונים.

לאחר עיון בטענות הצדדים החלטתי כדלקמן :

הנאשם אינו עומד בתנאי הסף לפי סעיף 80 לחוק העונשין שכן לא זוכה אלא כתב האישום בוטל טרם מענה לכתב האישום.

מפרוטוקול הדיון מתאריך 25.2.13 עולה טענת הנאשם עצמו כי טרם השיב לכתב האישום המתוקן וביקש להשיב לכתב האישום באותו מועד. דהיינו, הנאשם עצמו העלה את הטענה כי טרם השיב לכתב האישום. בשלב זה, לאחר שהשמיע טענתו כי לא נתן תשובה לאישום ביקשה המאשימה לחזור בה מן האישום וכתב האישום בוטל.

הואיל ולשיטת הנאשם לא נשמעה תשובתו לכתב האישום הרי שלא כפר בכתב האישום וביטול כתב האישום טרם מענה אינו מהווה זיכוי.

לפיכך, לא נכנס הנאשם בגדר תנאי הסף לפסיקת הוצאות.

יחד עם זאת ולמען הזהירות החלטתי לדון בבקשה גופה בשל טענת הנאשם בדיון מיום 25.2.13 בה עמד על כך שיש לזכותו.

אדגיש כי העילה לבקשה לפסיקת הוצאות כפי שנוסחה על ידי הנאשם בדיון מיום 11.11.12 הייתה : " זו פעם שנייה אנו מתייצבים בגלל שלא ממלאים החלטות של בית המשפט ".

כלומר, טענתו של הנאשם הייתה כי הואיל והתייצב פעמיים לדיון והתביעה לא קיימה החלטת בית המשפט לעניין הכנת רשימת ראיות ועיון בחומר ראיות יש לפסוק לו הוצאות.

בבקשתו המחודשת לפסוק הוצאות, בקשה שהוגשה רק בשנת 2016, הפנה הנאשם לכך שבית המשפט לא נתן החלטה בבקשתו הראשונה דאז, אך הוסיף טענות נוספות הקשורות להתנהלות התביעה בהמשך הדיונים.

אכן, לא ניתנה החלטתי בבקשה לפסיקה הוצאות בסיום ההליך מחמת סיומו בדרך של ביטול כתב האישום ומחמת טעות, אך לא ניתן להתעלם מכך שהבקשה המחודשת לפסיקת הוצאות הוגשה לאחר חלוף תקופה של למעלה משלוש שנים ממועד סיום ההליך תוך העלאת טענות חדשות. יש לראות בשיהוי בהגשת הבקשה משום שיקול התומך בדחייתה.

לא מצאתי מקום להשתת הוצאות לפי העילה הראשונה. לא נוכחתי בכך שלא היו בידי התביעה ראיות לכאורה להגשת כתב איום נגד הנאשם. לא מצאתי כי מלכתחילה לא היה מקום להעמיד את הנאשם לדיון. לא הובא בפני כל בסיס ראיתי ואף לא בדל ראיה לכך שלא היו בידי התביעה ראיות לכאורה לפני הגשת כתב האישום.

לא מתקיים התנאי בו " שום משפטן בר דעת לא היה חושב שיש מקום להביא האשמה נגדו " (רע"פ 6402/12 עאדל אלוחידי).

העובדה שהתביעה בחרה לחזור בה מכתב האישום אינה מעידה כשלעצמה על העדר ראיות שכן התביעה הודיעה כי בחרה לעשות כן משום שכנגד הנאשם עמד כתב אישום פלילי בגין אותו אירוע.

לעניין העילה השנייה, גם בגינה לא מצאתי הצדקה לפסוק הוצאות.

בע"פ 1382/00 בן ארויה נפסק כי מדובר בחלופה שנועדה להרחיב את מסגרת המקרים בהם יינתן פיצוי ומקנה לבית המשפט שיקול דעת נרחב. על בית המשפט לאזן בין השיקולים, בין הגנה על זכויות הנאשם לבין האינטרס הציבורי להעמיד עבריינים לדין בלא להרתיע יתר על המידה את התביעה.

נפסק כי נסיבות כאלה קיימות, בין היתר, כשהנאשם נפל קורבן לעלילה או כשהנאשם מזוכה ובית המשפט קובע חד משמעית כי הנאשם זכאי. מדובר בנסיבות קיצוניות כשנעשה לנאשם עוול בולט ושיקולי צדק.

בע"פ 7826/96 בעניין רייש נפסק כי בית המשפט ישקול נסיבות כל מקרה. שיקולים להשתת הוצאות יכולים להיות ניהול חקירה באופן בלתי ראוי, התנהלות המכבידה על הנאשם ללא הצדקה, התארכות הליכים יתר על המידה כשהנאשם במעצר, כשהנאשם זוכה בצורה פסקנית ופוזיטיבית ובית המשפט קובע כי הנאשם לא ביצע עבירה ולא כאשר נאשם זוכה מחמת הספק או בשל פגם דיוני או בשל היעדר ראיות מספיקות.

העתירה המקורית של הנאשם להשתת הוצאות בטענה שהתייצב לדיון פעם שנייה והתביעה לא העמידה לרשותו חומר ראיות לפי החלטת בית משפט, אין בה כדי להצדיק הטלת הוצאות. אין המדובר בנסיבות של התנהלות חמורה של התביעה באופן הפוגע בזכותו של הנאשם להליך הוגן.

גם לאחר שבחנתי את התנהלות התביעה במשך ההליך כולו לא מצאתי כי מתקיימות נסיבות שיש בהן כדי להביא לפסיקת הוצאות. אמנם התביעה ביקשה תיקון כתב האישום - תיקון העבירה המיוחסת לנאשם ותיקון רשימת עדי התביעה ואמנם התביעה לא מסרה במועד את כל חומר הראיות לעיונו של הנאשם, אך אין בכך בלבד כדי לפסוק הוצאות.

אני מקבלת טענת התביעה כי הואיל ותובע לא חתם על המסמך הידני שכותרתו, הזמנה לדין וכתב אישום, הרי שמסמך זה אינו מהווה כתב אישום. ואכן התובע הודיע בדיון ביום 18.10.12 כי אין בידו תיק תביעה. רק לאחר שנבחן חומר הראיות על ידי התביעה, הוגש כתב אישום מתוקן חתום על ידי תובע.

לעניין זה אפנה לעפ"ת 14021-04-12, מעודד איתי, שם נפסק: " בשלב של עריכת הזמנה לדין וכתב אישום ידני,

כמובן שטרם הייתה אפשרות לבדוק את הראיות...".

לכן, אין לראות בבקשה לתיקון כתב אישום משום פגיעה בזכויות הנאשם. אציין כי לטענת התביעה בחר הנאשם להתייצב בבית המשפט ביום 18.10.12 למרות שהתבקש על ידי המשטרה שלא להתייצב באותו מועד מאחר והתביעה מבקשת לבחון את חומר הראיות.

כ ההליך המשפטי הסתיים בתוך זמן קצר. ההליכים החלו בתאריך 18.10.12 והסתיימו בתאריך 25.2.13.

עוד אפנה לע"פ 70944/08 שגיא רותם, שם נפסק כי קיימת חשיבות רבה לביטול כתב אישום בטרם שמיעת ראיות והשתתפות הוצאות עלולה להביא לכך שהתביעה להעדיף להמשיך בניהול התיק ולחכות לפס"ד ובלבד שלא יוטלו עליה הוצאות.

וכן, בע"פ 4466/98 בעניין ראמי דבש נפסק כי אין לחייב את התביעה בהוצאות במקרה בו "יש לעודד את התביעה, שלא להרפות את ידיה לשקול מחדש המשך ניהולו של ההליך הפלילי, ועל דרך זו להקטין את הנזק והטרחה העלולים לבוא על הנאשם".

התביעה שקלה עמדתה וביקשה לחזור בה מכתב האישום משום שעמד נגד הנאשם הליך פלילי ועל מנת שהעדים לא יישמעו פעמיים. לא מצאתי פסול בהתנהגותה.

נוכח כל האמור לעיל הבקשה לפסיקת הוצאות נדחית על ידי.

המזכירות תעביר החלטתי לנאשם.

ניתנה היום, ד' אלול תשע"ו, 07 ספטמבר 2016, בהעדר הצדדים.